

**Az Európai Adatvédelmi Testület és az
európai adatvédelmi biztos
01/2023. sz. közös véleménye
az (EU) 2016/679 rendelet
végrehajtásával kapcsolatos
további eljárási szabályok
megállapításáról szóló
európai parlamenti és tanácsi
rendeletre irányuló
javaslatról**

Elfogadva 2023. szeptember 19-én

Összefoglaló

2022 áprilisában az Európai Adatvédelmi Testület nyilatkozatot fogadott el, amelyben jelezte a szoros határokon átnyúló együttműködés iránti tartós elkötelezettségét. Bár az Európai Adatvédelmi Testület fontos lépéseket tett az együttműködés és a gyors végrehajtás előmozdítása érdekében, bizonyos akadályok jogi harmonizációt tesznek szükségessé. E célból az Európai Adatvédelmi Testület felállította azon eljárási szempontok listáját, amelyek esetében előnyös lehet a további harmonizáció (a továbbiakban: az Európai Adatvédelmi Testület kívánságlistája). A listát 2022. október 10-én megküldte az Európai Bizottságnak. A listán többek között a következők szerepelnek: a közigazgatási eljárásokban részt vevő felek jogállása és jogai, az eljárási határidők, a panaszok elfogadhatóságára vagy elutasítására vonatkozó követelmények, a felügyeleti hatóságok vizsgálati hatásköre, valamint az együttműködési eljárás gyakorlati végrehajtása. Az Európai Bizottság 2023. július 4-én közzétette az (EU) 2016/679 rendelet végrehajtásával kapcsolatos további eljárási szabályok megállapításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (a továbbiakban: a javaslat), és az (EU) 2018/1725 rendelet 42. cikkének (2) bekezdésével összhangban hivatalosan konzultált az Európai Adatvédelmi Testülettel és az európai adatvédelmi biztossal.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos határozottan üdvözli, hogy a javaslat célja az adatvédelmi szabályok hatékony végrehajtásának előmozdítása, és ennél fogva az „Európai Adatvédelmi Testület kívánságlistáján” szereplő számos javaslat érvényesítése. A javaslat kiegészíti az (EU) 2016/679 rendeletet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet), mivel eljárási szabályokat határoz meg, egyszerűsíti az együttműködési és vitarendezési mechanizmusokat, valamint harmonizálja a vizsgálat alá vont felek és a határokon átnyúló ügyekben érintett panaszosok eljárási jogait. **E jövőbeli rendeletnek az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos által a jelen közös véleményben megfogalmazott javaslatokra tekintettel és időben történő elfogadása kiemelkedő jelentőséggel bír az általános adatvédelmi rendelet végrehajtása hatékonyságának és következetességének további javítása szempontjából.**

Általánosságban az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozni kívánja, hogy az általános adatvédelmi rendelet hatékony végrehajtása – többek között a jövőbeli rendelet alkalmazása révén, amely olyan új eljárási lépéseket vezet be, amelyek valószínűleg növelik a felügyeleti hatóságok jelenlegi munkaterhét – megköveteli, hogy mind a nemzeti felügyeleti hatóságok, mind az Európai Adatvédelmi Testület elegendő erőforrással rendelkezzen.

A panaszok elfogadhatósága és előzetes ellenőrzése

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. cikke lehetővé teszi a társjogalkotók számára, hogy e rendelkezés horizontális és általános jellegéből adódóan kérdések széles körét kezeljék. Ez tehát magában foglalhatja **a panaszos által nyújtandó információk harmonizálását, ami üdvözlendő.** Ez megkönnyíti a felügyeleti hatóságok általi panaszkezelést. Bizonyos követelmények (nevezetesen a személyazonosság igazolása, az aláírás és a telefonszám) azonban szükségtelen akadályokat gördítenek a panaszosok elé, és ezért törölni kell ezeket a javaslatához csatolt panaszbejelentő formanyomtatványról, vagy választhatóvá kell őket tenni. Emellett lehetséges, hogy a panaszokra különböző tájékoztatási követelmények vonatkoznának ahhoz, hogy elfogadhatónak minősüljenek attól függően, hogy a szóban forgó ügy határokon átnyúló adatkezelést érint-e vagy sem.

Míg a javaslat szerint a formanyomtatványban előírt információk teljessége a panasz elfogadhatóságának feltétele, **az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos arra ösztönzi a társjogalkotókat, hogy lépjenek tovább, és biztosítsák az elfogadhatósági követelmények kimerítő harmonizációját, amivel megelőzhetők lennének az egymásnak ellentmondó nemzeti elfogadhatósági követelmények.** Az Európai Adatvédelmi Testület

és az európai adatvédelmi biztos üdvözlöi továbbá a panasz teljességének és elfogadhatóságának megállapítására szolgáló határidő előírását, és javasolja, hogy a határidő meghosszabbításának lehetőségét is biztosítsák.

A közös véleményben kéri továbbá, hogy **a rendeletben tisztázzák az „előzetes ellenőrzésre” vonatkozó meglévő rendelkezéseket** azáltal, hogy egyértelmű jogalapot biztosítanak a felügyeleti hatóságok számára a vizsgálati cselekmények elvégzéséhez annak érdekében, hogy előzetes következtetést lehessen levonni az adatkezelés határokon átnyúló jellegéről, az ügy helyi jellegéről és a felügyeleti hatóságok hatásköréről.

Együttműködési eljárás és konszenzuseresés

Ami az együttműködési mechanizmust illeti, üdvözlendő a javaslatban szereplő, a konszenzuseresési folyamat megerősítésére irányuló megközelítés, mind a vizsgálat hatályát, mind annak eredményét illetően. Az új hivatalos eljárási lépések, mint például „a legfontosabb kérdések összefoglalója”, amelyet a fő felügyeleti hatóságnak korai szakaszban meg kell osztania az érintett felügyeleti hatóságokkal, hatékonyabb és jobb együttműködést eredményezhetnek. Mivel azonban ezek a lépések az általános adatvédelmi rendelet 60. cikke szerinti valamennyi esetre alkalmazandók, beleértve a nem összetett és nem vitatott esetek túlnyomó többségét is, fontos, hogy ne terheljék túl a felügyeleti hatóságokat, és ennél fogva lehetővé tegyék a fő felügyeleti hatóság számára, hogy az ügy összetettségétől függően arányos megközelítést alkalmazzon az ilyen dokumentumok elkészítése során, biztosítva ugyanakkor, hogy az érintett felügyeleti hatóságok szükség esetén részletesebb információkat kérhessenek.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos nagyra értékeli, hogy a javaslat az Európai Adatvédelmi Testületnek az általános adatvédelmi rendelet szerinti információ-megosztás hatókörének, tartalmának és időzítésének további pontosítására irányuló kérésével foglalkozik. Ebben a közös véleményben különösen azt javasolják, hogy pontosítsák „a legfontosabb kérdések összefoglalójának” tartalmát annak biztosítása érdekében, hogy a fő felügyeleti hatóság és az érintett felügyeleti hatóságok az ügyet kialakításánál fogva, az eljárás korai szakaszában és a teljes eljárás során azonos módon értelmezzék.

A konszenzus elősegítése és az eljárás későbbi szakaszaiban felmerülő viták elkerülése érdekében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy **a vizsgálat alá vont feleknek címzett „előzetes megállapításokat” és a panasz elutasítására vonatkozó „előzetes véleményt” meg kell osztani az érintett felügyeleti hatóságokkal, mielőtt azokat a vizsgálat alá vont feleknek vagy a panaszosnak megküldenék,** ugyanúgy, mint „a legfontosabb kérdések összefoglalója” esetében. A fő felügyeleti hatóságot kötelezni kell arra, hogy észrevételeik alapján kapcsolatba lépjen az érintett felügyeleti hatóságokkal az esetleges nézeteltérések rendezése érdekében. „A legfontosabb kérdések összefoglalójával” kapcsolatos nézeteltérések esetén ebben az együttes véleményben azt javasolják, hogy az általános adatvédelmi rendelet 61. és 62. cikke szerinti kérelmek alkalmazását kötelező helyett választhatóvá tegyék. Ugyanakkor a **javaslat 10. cikkének (4) bekezdése szerinti, a vizsgálat hatályával kapcsolatos vita rendezésére irányuló sürgősségi eljárást csak akkor lehet elindítani (esetleg az érintett felügyeleti hatóságok által is), ha egyértelmű, hogy nem érhető el konszenzus.**

Tekintettel azokra a **releváns és megalapozott kifogásokra, amelyeket az érintett felügyeleti hatóságok határozattervezettel kapcsolatban felvethetnek, a javaslat 18. cikkének (1) bekezdése indokolatlanul korlátozza a releváns és megalapozott kifogások általános adatvédelmi rendelet szerinti meghatározását.** Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos hangsúlyozza, hogy továbbra is lehetővé kell tenni az érintett felügyeleti hatóságok számára, hogy a vizsgálat hatályával kapcsolatban releváns és megalapozott kifogásokat tegyenek, különösen akkor, ha az Európai Adatvédelmi Testület nem adott ki a vizsgálat hatályára vonatkozó sürgős, kötelező erejű határozatot a javaslat 10. cikkének (4) bekezdésével összhangban, illetve azt a fő felügyeleti hatóság nem követte. Ezenkívül lehetővé kell tenni az érintett felügyeleti hatóságok számára, hogy az iratanyag valamennyi

jogi elemére, megállapított tényeire vagy dokumentumaira vonatkozóan releváns és megalapozott kifogásokat tegyenek. **Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos arra ösztönzi a jogalkotókat, hogy töröljék a 18. cikket a javaslatból, mivel ellenkező esetben súlyosan sérülne a konszenzuskeresés az együttműködési eljárás végső szakaszában.**

A gyors és hatékony végrehajtás biztosítása érdekében bizonyos eljárási lépésekre (beleértve a határidőket is) vonatkozóan szigorúbb keretrendszerre lenne szükség. Általánosságban az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözlé az eljárási határidők és a kezdeményezési jogok egyenlőbb kezelését a fő felügyeleti hatóság és az érintett felügyeleti hatóságok között. Különösen, kellően indokolt körülmények között meghosszabbítható határidőket kell előírni a legfontosabb kérdések összefoglalójának és az előzetes megállapításoknak a benyújtására, valamint a felülvizsgált határozattervezetről elért konszenzust követő végleges határozat elfogadására, illetve az ügynek az általános adatvédelmi rendelet 65. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban az európai adatvédelmi biztoshoz vitarendezés céljából történő továbbítására.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos pozitívan értékeli a közigazgatási ügyiratokhoz való hozzáférés jogával kapcsolatos pontosításokat. A jövőbeli rendelet tovább pontosíthatna bizonyos elemeket, különösen tekintettel a közigazgatási ügyiratok tartalmára, a hozzáférési jog hatályára, a titoktartási nyilatkozatra és a közzétett dokumentumok korlátozott felhasználására. Az új harmonizált rendelkezések nem tilthatják meg továbbá a bizalmas információk felügyeleti hatóságok közötti megosztását és az ilyen információk felhasználását az általános adatvédelmi rendelet szerinti bírságolási hatáskörük gyakorlása érdekében.

Vitarendezési és sürgősségi eljárások

Az általános adatvédelmi rendelet szerinti **kötelező erejű határozatok** kulcsfontosságú eszközt jelentenek az Európai Adatvédelmi Testület számára az általános adatvédelmi rendelet következetes alkalmazásának biztosításához. Miközben az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözlé a javaslatnak a vitarendezési eljárás egyszerűsítésére irányuló megközelítését, a javaslatban szereplő új szempontokat pontosítani és kiigazítani kell, szem előtt tartva a kötelező erejű határozatok elfogadására vonatkozóan az általános adatvédelmi rendeletben előírt jogi határidő betartásának szükségességét. **Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos részletes ajánlásokat fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy miként kell pontosítani az eljárást,** beleértve (szükség esetén) a fordítások szükségességét a jogi határidők kezdete előtt, az Európai Adatvédelmi Testület titkársága által az Európai Adatvédelmi Testület elnöke nevében az ügyirat szükséges ellenőrzését, valamint a benyújtandó dokumentumokat.

Ami az általános adatvédelmi rendelet 66. cikkének (2) bekezdése szerinti **sürgősségi eljárás** alkalmazását illeti, **a javaslat indokolatlanul korlátozza az elfogadott végleges intézkedések területi hatályát a sürgősségi véleményt vagy határozatot kérő felügyeleti hatóság tagállamának területére.** Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos arra ösztönzi a társjogalkotókat, hogy határozzák meg, hogy a végleges intézkedéseket az illetékes felügyeleti hatóság(ok) fogadják el, és adott esetben szélesebb hatállyal, mint a kérelmező felügyeleti hatóság területe. A sürgősségi határozatot vagy véleményt ezért valamennyi érintett felügyeleti hatóságnak kell címezni, és annak kötelező erejűnek kell lennie rájuk nézve. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ajánlásokat is tesz az alkalmazandó eljárási szabályok pontosítására.

Előzetes megállapítások, előzetes vélemény a panaszok elutasítása és a meghallgatáshoz való jog tekintetében

Ami a vizsgálat alá vont felek és a panaszosok eljárási jogait illeti, az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos nagymértékben támogatja jogaik harmonizációját. Ugyanakkor hasznos lenne egyértelműbbé

tenni a következő dokumentumok közötti kölcsönhatást és ütemezését: a „legfontosabb kérdések összefoglalója”, a panasz elutasítására vonatkozó „előzetes vélemény” és az „előzetes megállapítások”. Különösen a vizsgálat alá vont feleknek átadott előzetes megállapítások tekintetében az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos tudomásul veszi, hogy az előzetes megállapításokban levont következtetések előzetes jellegűek maradnak, így a határozattervezet, beleértve a ténylegesen meghozott korrekciós intézkedéseket is, eltérhet az előzetes megállapításokban foglaltaktól, figyelembe véve a vizsgálat alá vont felek által kifejtett véleményeket. Ennek eredményeként ajánlásokat tesznek annak érdekében, hogy e tekintetben megfelelő mérlegelési jogkört biztosítsanak a felügyeleti hatóságoknak, figyelembe véve az egyedi ügyet.

Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos üdvözli azt a javasolt követelményt is, hogy a panaszosokhoz meg kell küldeni azt az „előzetes véleményt”, amely szerint a panaszt teljes egészében vagy részben el kell utasítani. Mindazonáltal, ha a panaszos nem tesz észrevételt ezzel az előzetes véleménnyel kapcsolatban, a panaszt nem lehet visszavontnak tekinteni. A fő felügyeleti hatóságnak el kell készítenie és be kell nyújtania a határozattervezetet, függetlenül attól, hogy a panaszos tett-e észrevételeket.

A vitarendezési folyamat során az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos úgy véli, hogy a javaslatban előírányzott módosítás, amely szerint az Európai Adatvédelmi Testület elnökének bizonyos esetekben „indokolást” kell nyújtania a vizsgálat alá vont feleknek és a panaszosnak, nincs összhangban az egyablakos rendszer felépítésével, amely előírja, hogy a fő felügyeleti hatóság az adatkezelő és az adatfeldolgozó egyetlen kapcsolattartója. A javaslatban követett megközelítés a jelenlegi gyakorlat fényében is szükségtelen, amelyben a feleknek joguk van arra, hogy az ügynek az Európai Adatvédelmi Testület elé utalását megelőzően véleményt nyilvánítsanak a felügyeleti hatóságoknak minden olyan elemről, amelyre az Európai Adatvédelmi Testület potenciálisan támaszkodhat. A jelenlegi megközelítés jobban lehetővé teszi az Európai Adatvédelmi Testület számára, hogy megfelelően figyelembe vegye ezeket a véleményeket, és a határidőkön belül határozatot hozzon. Az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos ezért arra ösztönzi a társjogalkotókat, hogy távolítsák el ezt a követelményt, és ehelyett a jövőbeli rendelet tartsa meg a meghallgatáshoz való jogra vonatkozó jelenlegi megközelítést.

Hatékony együttműködés a nemzeti felügyeleti hatóságok és az európai adatvédelmi biztos között

Emellett a javaslat időben lehetőséget biztosít a nemzeti felügyeleti hatóságok és az európai adatvédelmi biztos közötti hatékony együttműködés meglévő gyakorlati akadályainak kezelésére. A társjogalkotóknak az EUMSZ 16. cikke szerinti jogalapot kell és lehet felhasználniuk ezen akadályok elhárítására. A közös véleményben ezért azt javasolják, hogy a jövőbeli rendeletbe illesszenek be egy erre vonatkozó konkrét rendelkezést, amely fontos szerepet töltene be a nemzeti felügyeleti hatóságok és az európai adatvédelmi biztos közötti hatékony és eredményes együttműködés előmozdításában.

A panaszok egyezség útján történő rendezése

A panaszok egyezség útján történő rendezését illetően az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos felszólítja a társjogalkotókat, hogy az egyezség útján történő rendezésről szóló rendelkezést pontosítsák és egészítsék ki további elemekkel annak érdekében, hogy lehetővé váljon annak hatékony végrehajtása, különösen azokban a tagállamokban, amelyek jelenleg nem rendelkeznek a panaszok egyezség útján történő rendezésére vonatkozó nemzeti eljárási jogszabályokkal. Emellett tisztázni kell a felügyeleti hatóságoknak az egyezség útján történő rendezés elérésében, kommunikálásában és véglegesítésében betöltött szerepét, valamint az általános adatvédelmi rendelet szerinti együttműködési eljárással való kölcsönhatást.

Felülvizsgálati záradék

Végezetül az Európai Adatvédelmi Testület és az európai adatvédelmi biztos javasolja egy felülvizsgálati záradék beillesztését, amelynek értelmében az Európai Bizottság a jövőbeli rendelet értékeléséről és felülvizsgálatáról szóló jelentést az általános adatvédelmi rendeletnek az általános adatvédelmi rendelet 97. cikke szerinti értékeléséről és felülvizsgálatáról szóló jelentésének közzétételével egyidejűleg teszi közzé.